

Podpora spolupráce škol a firem

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zpráva projektu POSPOLU z dotazníkového šetření ve školách

-

**Spolupráce středních škol a firem -
zaměstnavatelů při odborné výuce,
odborném výcviku a odborné praxi žáků
středních a vyšších odborných škol**

**Zpracoval STEM/MARK, a.s.
Listopad 2013**

Obsah

1. Obsah a cíle výzkumu, metodologie	3
1.1. Obsah a cíle výzkumu	
1.2. Metodika sběru dat	
1.3. Profil základního souboru	
1.4. Struktura vzorku	
1.5. Průběh sběru dat	
2. Spolupráce škol se zaměstnavateli / firmami – obecný pohled	13
2.1. Postoje škol ke spolupráci škol a firem a její užitečnosti	
2.2. Způsoby navazování kontaktů škol s firmami	
2.3. Formy spolupráce	
3. Faktory a formy spolupráce	18
3.1. Vývoj spolupráce škol a firem a její bariéry	
3.2. Mají školy dobré podmínky a dostatek prostředků pro odbornou výuku?	
3.3. Vybavenost vhodnými prostorami pro odbornou výuku	
3.4. Potřeby škol versus formy podpory ze strany firem	
3.5. Spolupráce škol a firem při ověřování výsledků žáků a její formy	
4. Průběh odborného výcviku	30
4.1. Počty a typy spolupracujících firem	
4.2. Počty žáků zapojených do spolupráce s firmami a čas strávený ve firmách	
4.3. Organizace výcviku při spolupráci s firmami	
5. Průběh odborné praxe	32
5.1. Počty a typy spolupracujících firem	
5.2. Počty žáků zapojených do spolupráce s firmami a čas strávený ve firmách	
5.3. Organizace praxe při spolupráci s firmami	
6. Odborná výuka ve vztahu k RVP	34
7. Závěr a shrnutí	35

1. Obsah a cíle výzkumu, metodologie

1.1. Obsah a cíle výzkumu

Hlavním cílem výzkumu bylo získat objektivní zjištění stavu spolupráce středních a vyšších odborných škol a zaměstnavatelů z pohledu vedoucích pracovníků těchto škol jako protipól názorů, které byly šetřeny mezi zaměstnavateli.

Obsahem šetření byla řada tematických okruhů, které byly detailně rozpracovány formou dotazníku. Jednalo se o následující problematiku:

- informace o zázemí škol pro odborné vzdělávání - dílny; laboratoře; odborné učebny;
- rozsah spolupráce škol se zaměstnavateli;
- jaké mají školy pro spolupráci se zaměstnavateli podmínky, případně důvody, proč s nimi nespolupracují;
- formy a rozsah spolupráce (praktické vyučování; teoretické vyučování; stáže učitelů škol na pracovištích zaměstnavatelů; účast odborníků z podniků při výuce ve školách; účast odborníků u závěrečných zkoušek; spolupráce na projektech; exkurze; materiální výpomoc; technologická výpomoc; praxe žáků atd.);
- legislativní podmínky spolupráce;
- finanční podmínky spolupráce;
- historie a typy spolupráce se zaměstnavateli – regionální, místní;
- bariéry znemožňující spolupráci;
- přínos spolupráce pro žáky / studenty, pro školy, pro zaměstnavatele, pro zřizovatele školy, pro region;
- souvislosti mezi spoluprací se zaměstnavateli a nezaměstnaností – v oboru, v regionu.

1.2. Metodika sběru dat

Jako nejvhodnější metodou v případě šetření tohoto typu bylo vybráno elektronické dotazníkové šetření - metodou online dotazování v kombinaci s CATI (telefonickou) rekrutací ředitelů, neboť vzhledem k často obtížné osobní dosažitelnosti ředitelů škol a jejich vysoké profesionální vytíženosti se nejlépe osvědčuje – jako u jiných cílových skupin manažerů - elektronické vyplnění dotazníku – tedy online / CAWI výzkum.

Struktura dotazníku odpovídala charakteru předmětu veřejné zakázky a zahrnovala otázky pokrývající různé aspekty a oblasti spolupráce škol se zaměstnavateli. Aby bylo možné podrobně zmapovat všechny oblasti a získat relevantní informace, bylo potřeba vytvořit **poměrně rozsáhlý dotazník**. Pro účel veřejné zakázky byl dotazník pro školy rozčleněn na tři samostatné části. První část dotazníku se vztahovala ke spolupráci školy se zaměstnavateli obecně, ve druhé části se školy vyjadřovaly ke konkrétním skupinám oborů, třetí část se zaměřovala na zmapování informací o reprezentativním oboru/oborech vyučovaném ve školním roce 2012/13. V dotazníku pro školy bylo zařazeno několik otázek, které se vzájemně zrcadlily s obdobnými otázkami v dotazníku pro zaměstnavatele; podobné typy otázek byly nezbytné pro vzájemné porovnání odpovědí ze strany škol a zaměstnavatelů.

1.3. Profil základního souboru

Dotazníkové šetření ve školách se týkalo všech **středních a vyšších odborných škol** zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, které poskytují vzdělání ve všech skupinách oborů středního odborného vzdělávání dle Nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se jak o obory ukončené výučním listem, tak o obory ukončené maturitní zkouškou či absolutoriem (jde o obory vzdělání, kde na 5. místě kódu oboru je uvedeno písmeno C, E, J, H, L, M nebo P; v případě vyšších odborných škol je na 5. místě kódu oboru uvedeno písmeno N). Šetření se nevztahovalo na gymnázia.

Nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, vymezuje **31 skupin oborů středního a vyššího odborného vzdělávání**. Z tohoto počtu 3 skupiny oborů vzdělání (61 Filozofie, teologie, 74 Tělesná kultura, tělovýchova a sport a 91 Teorie vojenského umění) zahrnují pouze obory poskytující vyšší odborné vzdělání (kategorie dosaženého vzdělání N) a 1 skupina oborů (79 Obecná příprava) představuje obory kategorie dosaženého vzdělání K (gymnázia), které nebyly do šetření zahrnuty. V rámci všech skupin oborů vzdělání dle výše uvedeného nařízení je zařazeno celkem 341 oborů vzdělání v rámci 30 skupin oborů vzdělání, z nichž 58 oborů představuje obory kategorie dosaženého vzdělání N.

Základní soubor zahrnující 1107 škol byl převzat z databáze MŠMT za školní rok 2012/13. V databázi jsou zastoupeny všechny typy středních a vyšších odborných škol, které zahrnují celkem 13 309 oborů vzdělání vyučovaných v těchto školách ve školním roce 2012/13 (jsou zde zastoupeny nové i dobíhající obory vzdělání ze všech skupin oborů vzdělání).

Cílovými osobami šetření byli ředitelé škol, případně jimi pověřeni pracovníci na těchto středních školách.

1.4. Struktura vzorku¹

Soubor oslovených škol pokrýval v souladu se zadáním všechny skupiny oborů vzdělání v souladu s Nařízením vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Struktura dotazníku ovlivnila způsob zpracování dat. Respondenti nejprve vyplňovali první blok otázek zaměřených na školu jako celek (viz 2. kapitola). Následoval blok otázek zaměřených na jednotlivé skupiny oborů vzdělání, přičemž respondenti byli požádáni o vyplnění údajů postupně za všechny skupiny oborů, které měli zapsané v rejstříku škol a školských zařízení a zároveň některý obor (alespoň 1) z každé z těchto skupin vyučovali ve školním roce 2012/2013 (viz 3. kapitola). Navíc v rámci každé skupiny oborů si respondenti měli zvolit ze skupiny oborů, pro kterou vyplňovali otázky za skupiny oborů, jeden obor, který na své škole učili ve školním roce 2012/2013 a který považovali za důležitý. Pro tento obor následně vyplňovali další speciální blok otázek (viz 4. a 5. kapitola).

Vzhledem k tomu, že otázky v jednotlivých částech dotazníku se týkaly různých oblastí spolupráce školy se zaměstnavateli (škola, skupina oborů, konkrétní obor), předpokládalo se, že ředitel školy sám zváží, kdo je nejvíce povoláným dané otázky zodpovědět. Bylo tedy zcela na vůli ředitelů škol, koho vyplněním dotazníku pověří (např. svého zástupce, učitele odborných předmětů, učitele odborného výcviku apod.). **Dotazník mohlo vyplnit i více osob**, např. obecnou část ředitel školy, část za skupiny oborů zástupce ředitele, část za konkrétní obory příslušný učitel odborného výcviku/odborných předmětů.

---

¹ Vzorek chápeme jako skupinu škol participujících v realizovaném dotazníkovém šetření.

Jedním z důvodů tohoto opatření bylo zejména to, že mnohé školy vyučují zcela různorodé obory (nejsou výjimkou školy, které učí 30 a více oborů z různých skupin oborů), a proto je výhodné, když se k části týkající se konkrétních oborů vyjadřují ti, kteří tyto obory vyučují.

V datovém souboru (získaný vzorek škol) je zastoupeno celkem **351** středních nebo vyšších odborných škol, u kterých byl vyplněn první blok otázek za celou školu. Blok otázek pro skupiny oborů nakonec vyplnilo **323** škol, což reprezentuje 92 % všech získaných odpovědí. Za tyto školy bylo celkem vyplněno **789** dotazníků, přičemž školy vyplnily rovněž blok otázek týkající se konkrétních oborů vyučovaných ve školním roce 2012/13.

V kompletním vzorku pro analýzy za skupiny oborů a konkrétní obory vzdělání (335 škol) je zastoupeno celkem 159 oborů vzdělání z 28 skupin oborů středního a vyššího odborného vzdělávání, což představuje 47 % všech oborů zastoupených v základním souboru (tj. všech oborů středního a vyššího odborného vzdělávání dle Nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, vyjma gymnázia).

Vzhledem k **mimořádně vysokému počtu oborů** vyučovaných ve školním roce 2012/13 se ukázalo jako nereálné získat údaje o všech vyučovaných oborech vzdělání ve stanoveném čase a s využitím finančních prostředků alokovaných na šetření. Volbu konkrétního oboru a rozložení oborů v získaném vzorku tak nebylo dost dobře možné v průběhu šetření ovlivnit.

Specifičnost vzorku vyplývá rovněž ze skutečnosti, že v důsledku slučování škol vznikly subjekty s vysokým počtem různorodých oborů jak z hlediska zastoupených skupin oborů, tak i kategorií dosaženého vzdělání. V databázi MŠMT jsou školy, které pokrývají téměř všechny kategorie dosaženého vzdělání v odlišných skupinách oborů vzdělání. Nejsou výjimkou školy, které vyučují 30 a více oborů v rámci kategorií dosaženého vzdělání C, E, H, L0, L5 i M, přičemž spektrum oborů zahrnuje technické, řemeslné, umělecké i službové skupiny oborů vzdělání. Je tedy zřejmé, že ředitelé škol v šetření volili ty obory vzdělání, které se jim jevily jako nejvýznamnější. Na druhé straně existují školy, které vyučují ojedinělé obory, které nenabízí v ČR žádná jiná škola. Tato skutečnost

zvyšuje riziko, že v případě, že škola vyučující ojedinelý obor vzdělání odmítne participovat v šetření.

V důsledku nižší návratnosti dotazníků došlo k vychýlení dat z hlediska zastoupení skupin oborů ve vzorku. Z tohoto důvodu byla **data převážena na základě údajů o skupinách oborů** za školní rok 2012/2013 (databáze MŠMT). Váhy byly aplikovány pouze v druhé a třetí části dotazníku, ve kterých školy odpovídaly za vyučované skupiny oborů a ty obory, které byly školami považovány za významné. První část dotazníku, kde byly odpovědi za jednotlivé školy, převažována nebyla.

Data zpracovaná za skupiny oborů byla vážena strukturou skupin oborů středních škol a VOŠ bez gymnázií podle databáze škol poskytnuté MŠMT. Váhy byly zkonstruovány z celkového počtu 13 309 vyučovaných oborů vzdělání uvedených v databázi MŠMT, aby struktura oborů podle skupin oborů a kategorií dosaženého vzdělání odpovídala jejich reálnému rozložení v rámci ČR.

Strukturu souboru škol podle krajů ukazuje tabulka 1. Strukturu souboru podle jednotlivých skupin oborů ukazuje tabulka 2.

Tabulka 1

Kraj	Struktura škol v základním souboru (N=1107)	Struktura škol ve vzorku (N=351)
Praha	14,0%	15,7%
Středočeský	11,8%	12,5%
Jihočeský	6,7%	7,1%
Plzeňský	4,2%	4,0%
Karlovarský	2,9%	2,0%
Ústecký	7,4%	6,8%
Liberecký	3,8%	3,7%
Královéhradecký	6,2%	4,8%
Pardubický	5,4%	4,8%
Vysočina	5,6%	5,7%
Jihomoravský	8,9%	7,4%
Olomoucký	7,4%	7,4%
Zlínský	5,4%	5,7%
Moravskoslezský	10,1%	12,3%
Celkem	100,0%	100,0%

Vliv příslušnosti školy do určitého kraje na poskytnuté odpovědi byl ve většině otázek statisticky málo významný – významnější se ukázal pouze u výpovědí o vývoji spolupráce škol a firem.

Tabulka 2

Skupiny oborů	Počet	Zastoupení v %
23 Strojírnoství a strojírnská výroba	99	12,6%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	66	8,4%
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	66	8,4%
26 Elektrotechnika, tel. a výpočetní technika	63	8,0%
64 Podnikání v oborech, odvětví	59	7,5%
63 Ekonomika a administrativa	51	6,4%
78 Obecně odborná příprava	45	5,7%
41 Zemědělství a lesnictví	42	5,3%
66 Obchod	32	4,1%
82 Umění a užité umění	32	4,1%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	27	3,4%
33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	26	3,3%
53 Zdravotnictví	25	3,2%
29 Potravinářství a potravinářská chemie	24	3,1%
69 Osobní a provozní služby	24	3,0%
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	18	2,3%
79 Obecná příprava	16	2,0%
31 Textilní výroba a oděvnictví	13	1,7%
39 Speciální a interdisciplinární obory	12	1,5%
18 Informatické obory	12	1,5%
37 Doprava a spoje	10	1,2%
28 Technická chemie a chemie silikátů	7	0,9%
34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	7	0,9%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí	4	0,5%
21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství	3	0,4%
72 Publicistika, knihovnictví a informatika	2	0,3%
32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů	1	0,2%
43 Veterinářství a veterinární prevence	1	0,1%
61 Filozofie, teologie	1	0,1%
Celkem	789	100,0%

Zkoumaný vzorek by bylo možné vyhodnotit ještě z hlediska rozložení na druhy škol (SOŠ a VOŠ), nicméně odpovědi od VOŠ zahrnují jen 3% z celkových zjištění, tj. není třeba tuto kategorizaci při zkoumání dílčích témat rozvádět. Navíc vzorek zcela neodpovídá reprezentativnímu rozložení v jednotlivých krajích (reprezentativnost je dostatečně zajištěna strukturou skupin oborů a regionální strukturou).

1.5. Průběh sběru dat

Jako první krok bylo telefonické oslovení ředitelů, vysvětlení účelu projektu a prosba o spolupráci. Oslovování probíhalo na základě kompletní databáze středních škol (s výjimkou gymnázií), poskytnuté MŠMT.

V případě souhlasu ředitele s účastí v šetření byly ověřeny jeho kontaktní údaje (e-mailová adresa) a bezprostředně po telefonickém rozhovoru (nejpozději do 24 hodin) byli ředitelé kontaktováni e-mailem, který jim detailně objasnil další postup; v e-mailu byl rovněž motivační dopis, který byl zaslán jménem zadavatele celého projektu, a který informoval jak o projektu, tak o jeho realizátorovi, což celému sběru dat dodalo na důvěryhodnosti. Přiložen byl rovněž dotazník v tiskové podobě, aby si každý mohl prohlédnout, co ho při vyplňování čeká.

Klíčovou součástí informačního e-mailu byl odkaz na dotazník, jehož prostřednictvím proběhl vlastní sběr dat; tento odkaz byl pro každou školu jedinečný, aby bylo možné kontrolovat postup naplňování datového souboru a rovněž to umožnilo respondentům, aby vyplňování dotazníku v případě potřeby přerušili.

Při vyplňování dotazníku se data automaticky ukládala na serveru realizátora a po ukončení dotazníku a uzavření internetového prohlížeče byl dotazník vyplněn a uložen.

Dotazník byl původně plánován na cca 15 minut, což je ideální délka pro zvolenou cílovou skupinu (po překročení 20 minut již výrazně klesá ochota respondentů pokračovat v dotazníku anebo se do takového dotazování vůbec zapojit). Jelikož bylo nezbytné pokrýt řešenou problematiku tak, aby získané výsledky mohly být pro MŠMT dobrým vodítkem pro rozhodování, byl dotazník **rozčleněn do tří částí** (obecná část, část za skupiny oborů, část za konkrétní vyučované obory). Úpravy dotazníku byly vedeny snahou o **vyvážení požadavků na komplexnost a úplnost šetření**. V důsledku těchto nezbytných úprav byl dotazník poměrně rozsáhlý a komplikovaný. Předpokládalo se, že jej lze v plném rozsahu vyplnit asi za 45-60 minut v závislosti na počtu oborů, za které byl dotazník vyplňován. V případě některých škol však trvalo vyplnění dotazníku mnohem déle (v případě některých škol dokonce přes 2 hodiny), což mělo za následek značný úbytek respondentů.

Statistika kontaktů je následující:

- **1107** bylo zahrnuto **v databázi**;
- **1081** škol se **podařilo oslovit** (do 26 škol se při vší snaze v průběhu více než 3 týdnů nepodařilo dovolat ani je jinak kontaktovat);
- 389 škol začalo dotazník vyplňovat, z nichž ovšem bylo nutné 38 škol následně vyřadit (zjevně nesmyslné odpovědi, vyplněné pouze 1-2 otázky atd.);
- Kompletní soubor otázek **části I** (celkově za školu) tedy vyplnilo **351 škol, 323 škol** pokračovalo i ve vyplňování dalších částí otázek **za skupiny oborů/obory**.

Hlavní důvod odmítnutí byla délka dotazníku, jakmile škola měla více než 2 skupiny oborů, vyplňování se stalo časově neúnosným, část ředitelů se podívala na vytištěný dotazník a dále se projektem nezabývala.

K dalším kritickým momentům patřily následující:

- Značným problémem byla bohužel také nepozornost ředitelů, kteří instrukce v e-mailu ani ve vlastním dotazníku nečetli, čímž docházelo ke značným zmatkům, nutností mazat vyplněné dotazníky a vyplňovat je znovu.
- Účast odmítaly školy praktické, které s nikým nespolupracují a na otázky nedokázaly odpovědět.
- Několik ředitelů se odvolávalo na skutečnost, že se do projektu POSPOLU přihlásili, protože jim připadal zajímavý, ale že nemá žádnou podporu, nikdo s nimi nekomunikuje, nikdo se o nic nestará, takže jsou zklamaní.
- Někteří by byli ochotni to vyplnit obecně za školu, ale dělení na jednotlivé skupiny oborů a obory velmi kritizovali.
- A dokonce se našlo několik ředitelů, kteří zjevně nevěděli, které obory podle klasifikace na své škole vlastně učí a klasifikace pro ně byla poměrně cizí záležitostí, ve které se nedokázali orientovat.

Bohužel se před zahájením šetření nepodařilo zajistit aktivní podporu, která by se ke školám dostala ze strany zřizovatelů a která mohla iniciovat pozitivnější přístup k dotazníkovému šetření. K této podpoře došlo až těsně před ukončením šetření, kdy již situaci spíše zkomplikoval.

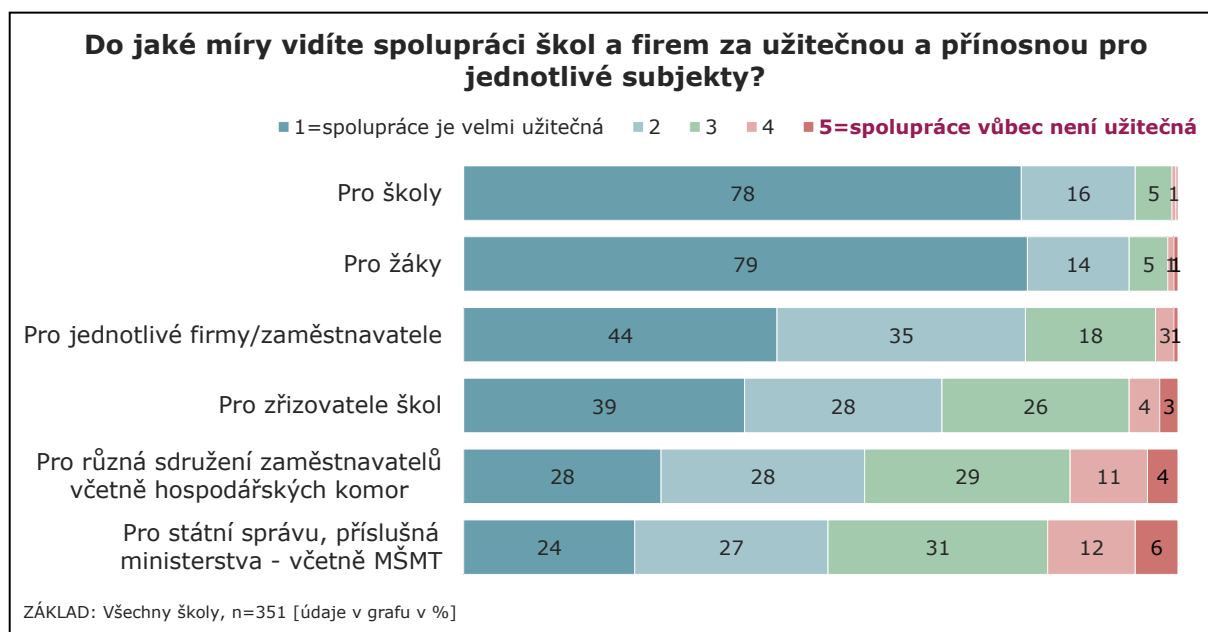
Před začátkem hlavního sběru dat byl realizován **sběr pilotní**, při kterém jsme stejným postupem jako při následném hlavním sběru kontaktovali 17 škol a požádali je o účast v šetření. Dotazník vyplnilo

pouze 5 škol. Už zde se projevila negativní vliv délky dotazníku, kdy tři školy ho vyplňovaly více než hodinu, dále bylo zjištěno, že více než polovina z nich dotazník otevřela, ale v průběhu vyplňování vzdala. Tato zjištění však nemohla být příliš zohledněna pro další šetření a s ohledem na požadavky zadavatele a samotný projekt Pospolu bylo nutné do dotazníku příliš nezasahovat, vyřešit pouze případné dílčí nedostatky a spustit sběr dat co nejdříve a v požadovaném rozsahu.

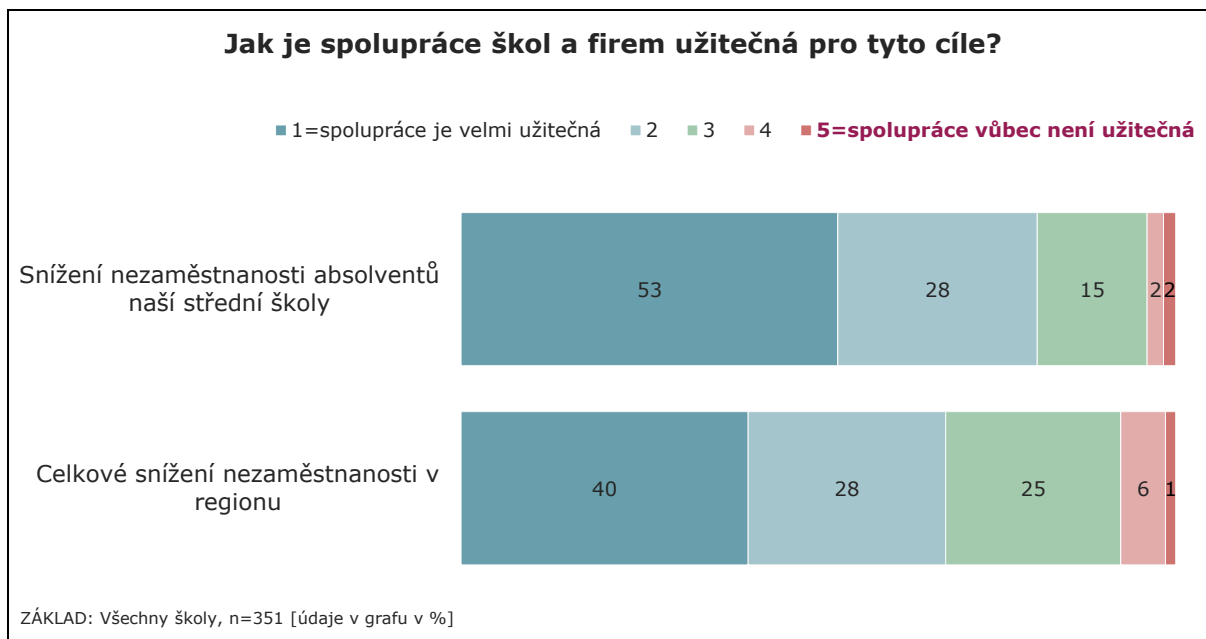
2. Spolupráce škol se zaměstnavateli / firmami – obecný pohled

2.1. Postoje škol ke spolupráci škol a firem a její užitečnosti

Ředitelé hodnotí jednoznačně pozitivně přínos této spolupráce pro školy a žáky a částečně také pro samotné zaměstnavatele. Pro další subjekty rovněž převažuje pozitivní vnímání spolupráce škol a smluvních partnerů, ale méně výrazně.

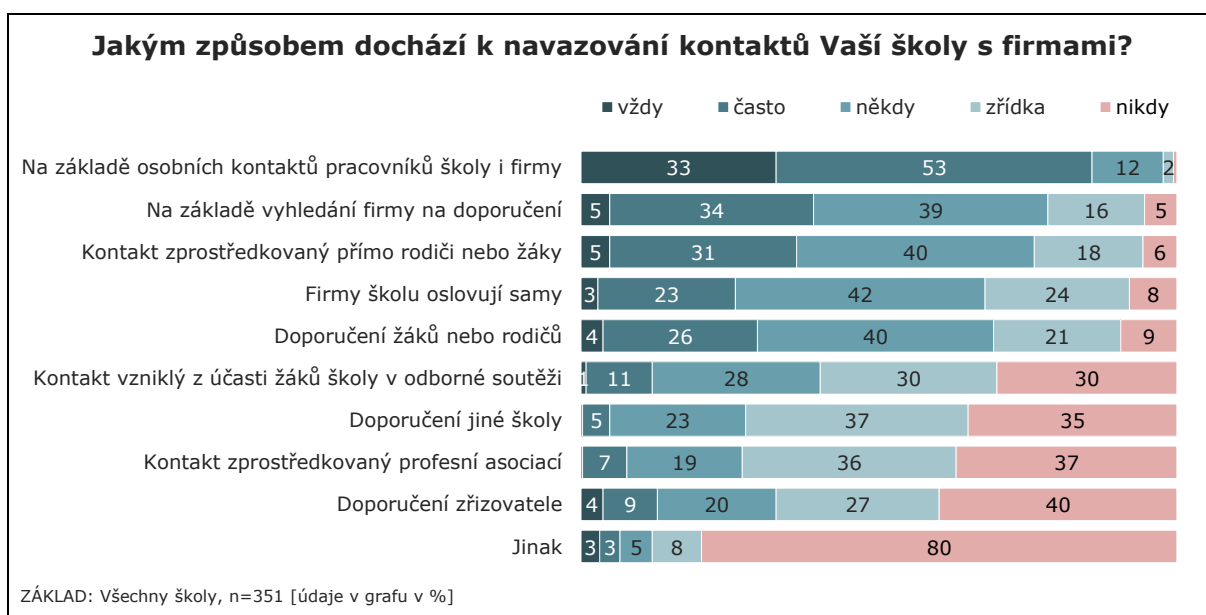

Podle ředitelů škol spolupráce s firmami ve výsledku významně přispívá nejen ke snižování nezaměstnanosti absolventů SOŠ, ale také se podílí na celkovém snižování lokální nezaměstnanosti.

2.2. Způsoby navazování kontaktů škol s firmami

Při navazování kontaktů s potenciálními partnery školy je stále nejdůležitější aktivita samotné školy. Spolupráce s firmami vzniká primárně na principu osobní známosti pracovníků školy a příslušné firmy. Při vyhledávání nových partnerů zástupci škol dále využívají nejrůznějších doporučení a zprostředkovaných kontaktů, a to i z řad rodičů nebo žáků školy, ale důležitý je i zájem samotných firem. Ostatní způsoby získávání kontaktů na potenciální partnery jsou spíše sporadické.

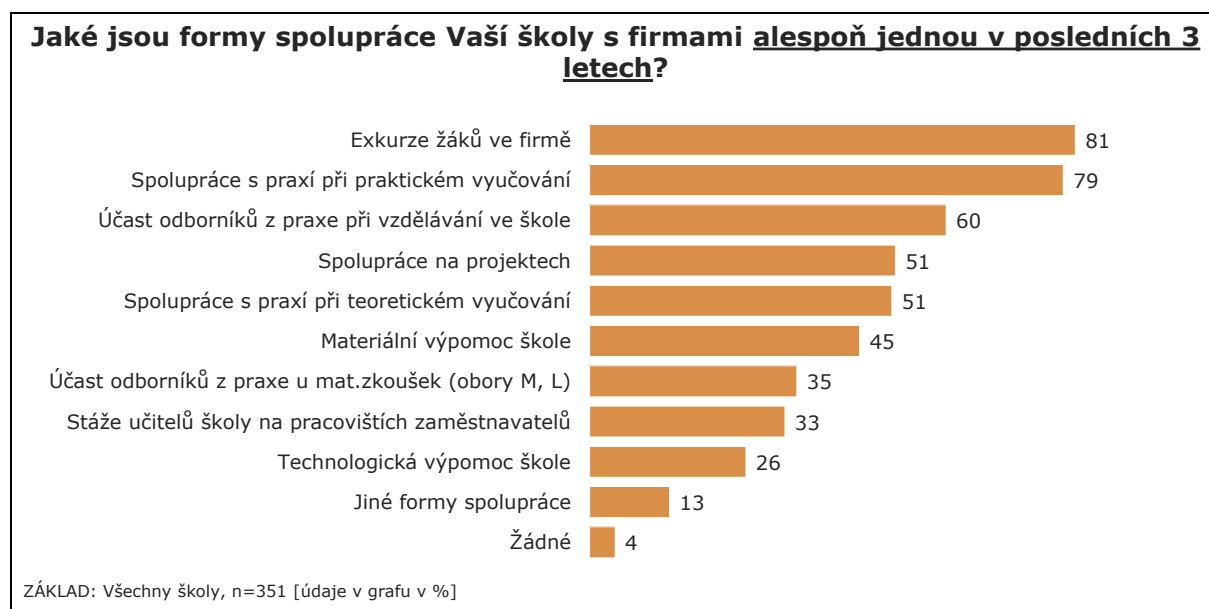

Mezi „jinými způsoby“ navazování kontaktů se také objevilo:

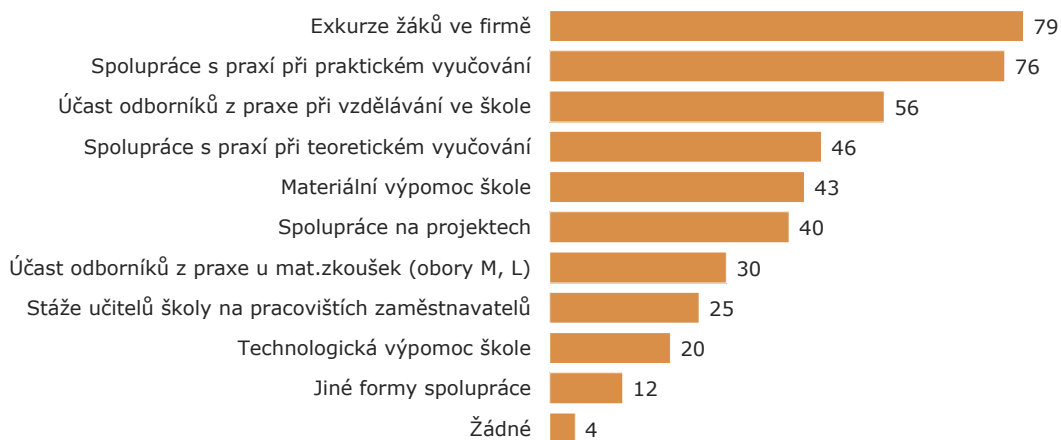
- sledování inzerátů, informací v tisku, odborných časopisech
- návštěva veletrhů a výstav
- kontakt při exkurzi
- účast budoucích zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách
- spolupráce s firmami na školních projektech.

2.3. Formy spolupráce

Spolupráce škol s firmami probíhá dlouhodobě neměnným způsobem. Většina škol pravidelně vysílá žáky na exkurzi do firmy nebo spolupracuje s firmami při praktické výuce. Téměř v polovině škol se v minulých třech letech odborníci z praxe pravidelně účastnili výuky. K opakované spolupráci s praxí při teoretickém vyučování dochází u 2/5 škol. Třetina škol pravidelně zve odborníky k maturitní zkoušce. Na občasně bázi se uskutečňuje spolupráce školy a firmy na různých projektech, materiální/technologická výpomoc a nárazově dochází také stáží učitelů na pracovištích zaměstnavatelů. Menší část škol uvedla ještě jinou formu spolupráce, která zahrnovala např. dobrovolnickou činnost, poskytování prostor školy pro akce firmy, prezentace firem na soutěžích, poskytnutí stipendií žákům, zapůjčení náradí, spolupráci při výstavách, vliv firem na témata maturitních a absolventských prací, účast profesionálů u závěrečných zkoušek.

Jaké jsou formy spolupráce Vaší školy s firmami alespoň jednou v minulém školním roce?

ZÁKLAD: Všechny školy, n=351 [údaje v grafu v %]

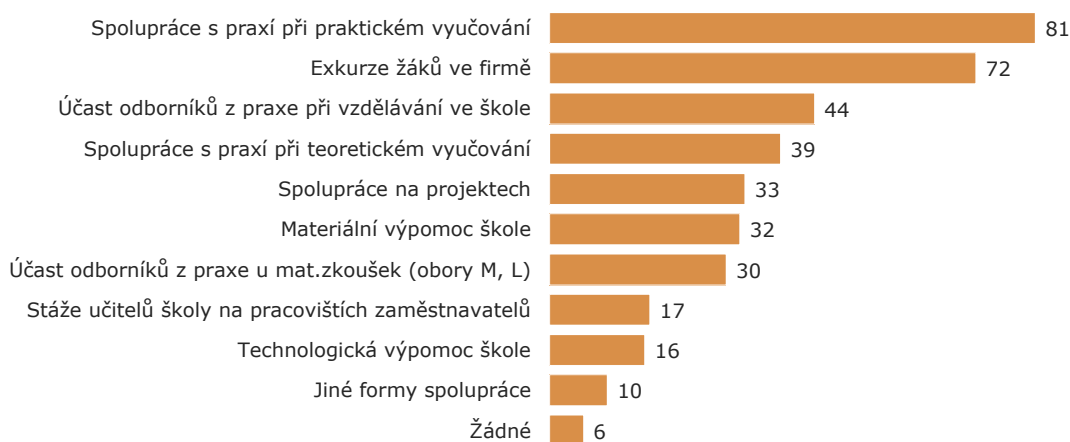
Jaké jsou formy spolupráce Vaší školy s firmami pravidelně v posledních 3 letech?

ZÁKLAD: Všechny školy, n=351 [údaje v grafu v %]

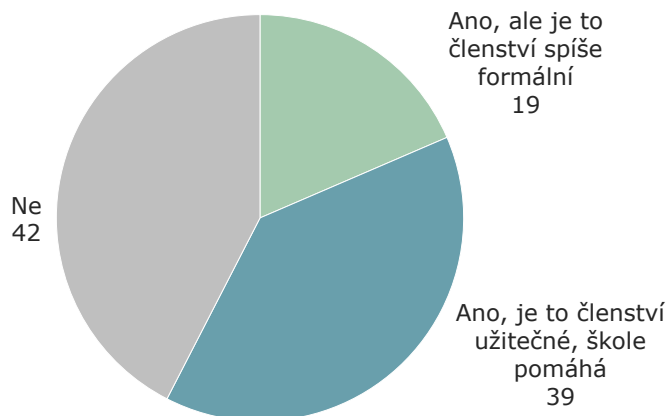
Jaké jsou formy spolupráce Vaší školy s firmami pravidelně v minulém školním roce?

ZÁKLAD: Všechny školy, n=351 [údaje v grafu v %]

Více než polovina škol je registrována v nějaké profesní organizaci, ale jen část (39 % škol) považuje toto členství za přínosné. Dvě pětiny škol nejsou členy žádné profesní organizace.

Je Vaše škola členem nějaké profesní organizace?

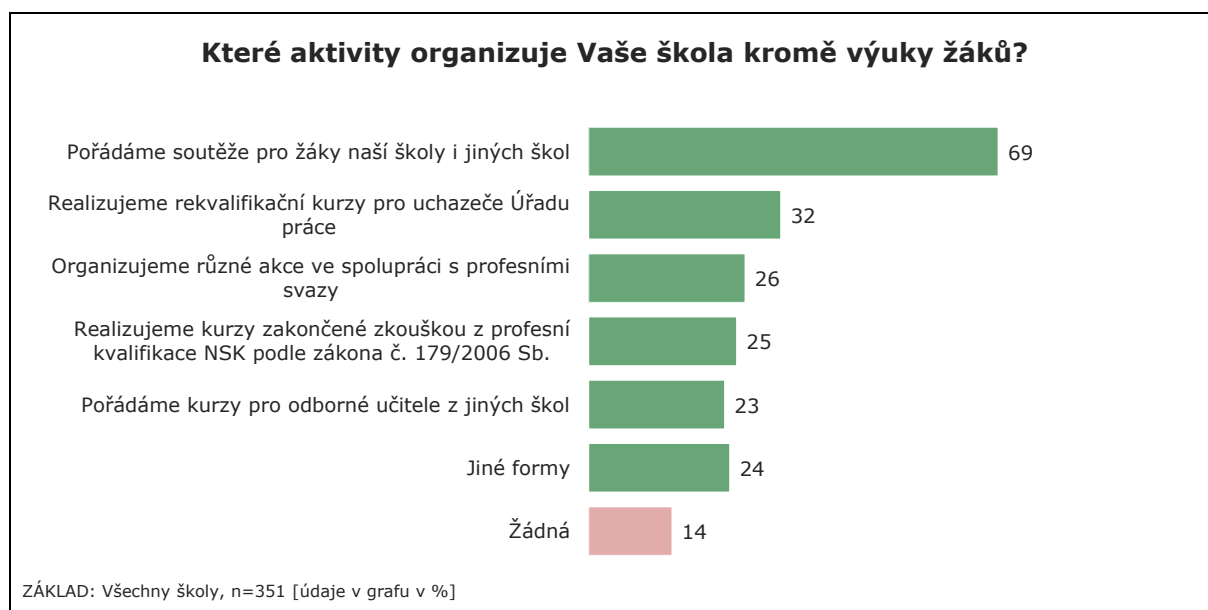

ZÁKLAD: Všechny školy, n=351 [údaje v grafu v %]

Nejčastěji bylo zmiňováno členství v hospodářské komoře, v asociaci kuchařů a cukrářů, v cechu instalatérů a topenářů a v SAČR.

Kromě výuky většina škol dále organizuje různé soutěže (69 %), v menší míře se podílí na rekvalifikačních kurzech uchazečů o práci z ÚP (32 %). Zhruba čtvrtina škol se podílí na kurzech a akcích organizovaných profesními svazy, organizuje kurzy zakončené zkouškou NSK nebo kurzy

pro odborné učitele z jiných škol. Mezi dalšími aktivitami se objevily rovněž mezinárodní setkání žáků, exkurze pro žáky ZŠ, jednorázová školení/kurzy pro veřejnost, výstavy, přehlídky, výměnné pobyty aj.

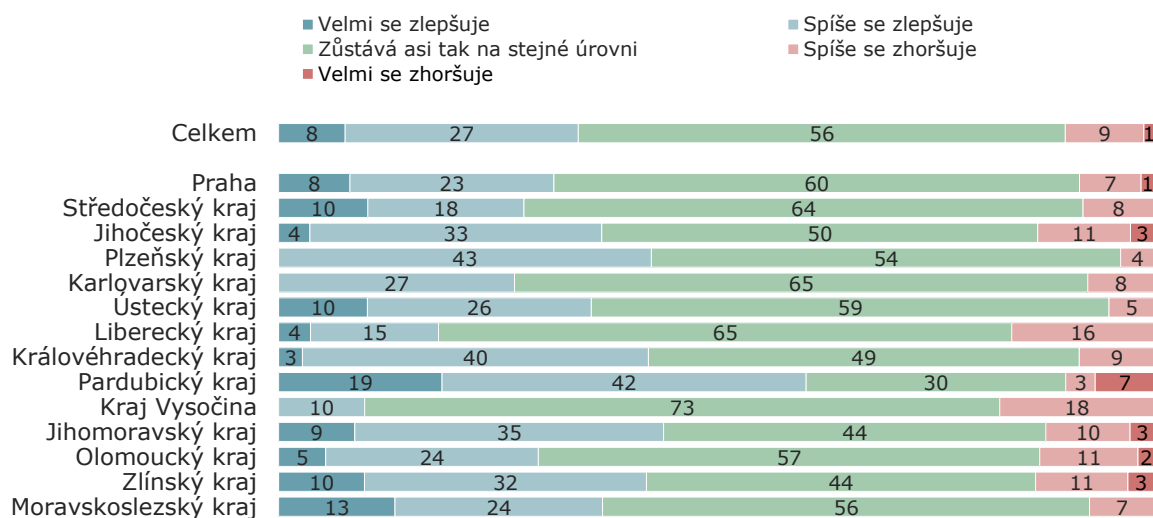
3. Faktory a formy spolupráce

Tato kapitola vychází z údajů za všechny skupiny oborů, které měly školy zapsané v rejstříku škol a zároveň nějaký obor z dané skupiny vyučovaly ve školním roce 2012/2013. Celkem bylo v této části vyhodnoceno 789 dotazníků za skupiny oborů vyučované na 323 školách, které se šetření zúčastnily.

3.1. Vývoj spolupráce škol a firem a její bariéry

Spolupráce škol a firem se dle mínění respondentů v jednotlivých skupinách oborů spíše nemění (pro 56 % oborů) nebo dochází k jejímu zlepšení (pro 35 % oborů). Nicméně mezi jednotlivými kraji se ukazují určité rozdíly. Ke stagnaci nebo zhoršení podmínek došlo ve vyšší míře na Vysočině (z důvodu nezájmu firem o spolupráci, špatné ekonomické situaci firem). K určitému, i když nikoli již tak výraznému, zhoršení došlo také ve vyšší míře v Libereckém (důvody zhoršení uváděny stejné jako na Vysočině) a Jihočeském kraji (z důvodu špatné ekonomické situace firem, vytíženosti kmenových zaměstnanců, z kapacitních důvodů a z důvodu nastavení hygienických a bezpečnostních předpisů). V dalších částech není specifikace krajů výslovně uváděna a je možné ji dohledat v tříděných tabulkách dodaných spolu s touto zprávou.

Jaký je podle Vás vývoj spolupráce škol v regionu za poslední roky?

ZÁKLAD: Všechny obory, n=789 [údaje v grafu v %]

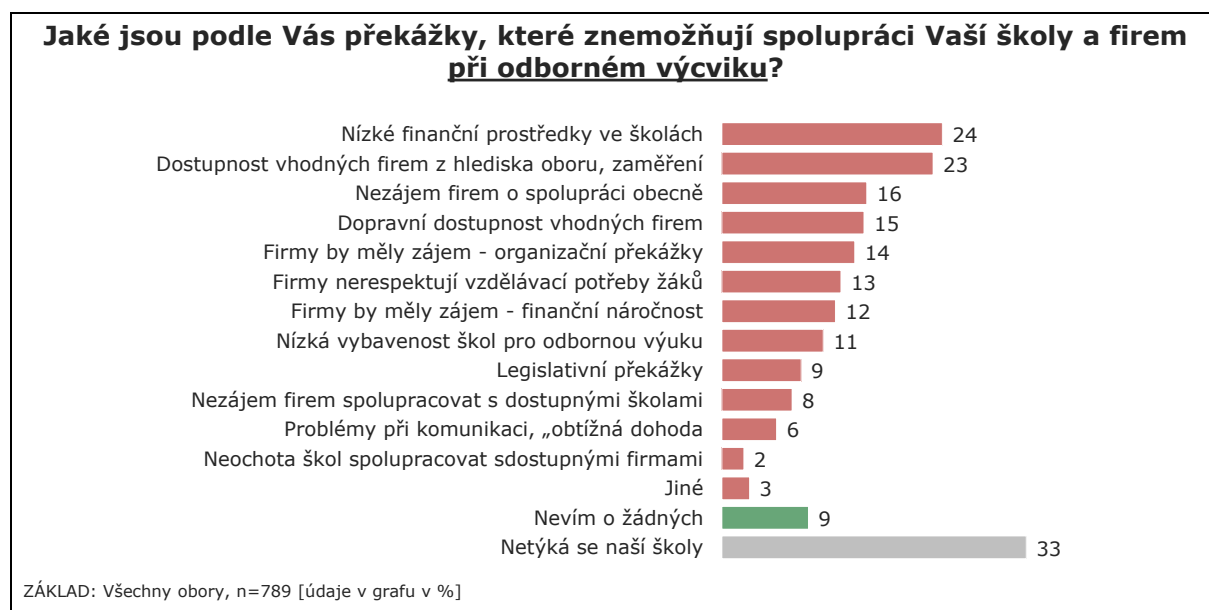
Spolupráce se podle vyjádření ředitelů zlepšila ve skupinách oborů Strojírenství a strojírenská výroba, Zdravotnictví a Pedagogika. Naopak se nezměnila ve skupinách oborů Ekologie a ochrana ŽP, Informatické obory, Potravinářství a potravinářská chemie, Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů, Stavebnictví, geodézie a kartografie, Zemědělství a lesnictví, Ekonomika a administrativa, Podnikání v oborech, odvětví, Gastronomie, hotelnictví a turismus, Obchod, Osobní a provozní služby, Obecně odborná příprava, Umění a užité umění. Ostatní skupiny oborů nelze vzhledem k malému zastoupení vyhodnotit.

Spolupráci SOŠ a jejich smluvních partnerů jak při odborném výcviku, tak při odborné praxi nejvíce komplikuje nedostatek finančních prostředků ve školách a dostupnost vhodných firem z hlediska zaměření či oboru. U necelé desetiny oborů nejsou vnímány žádné překážky (9 % v případě odborného výcviku, a 12 % v případě odborné praxe). Bariéry spolupráce škol a firem se v podstatě neliší pro odbornou praxi ani pro odborný výcvik. I když učňovské obory o něco více trápí dopravní dostupnost firem a nízká vybavenost škol pro odbornou výuku.

Ve skupině Strojírenství a strojírenská výroba je častěji problém s dopravní dostupností firem a vybaveností škol. U skupiny Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika je problém s vybaveností učeben. U skupiny Potravinářství a potravinářská chemie a Obchod školy vnímají nezáměr firem o spolupráci. U skupiny Stavebnictví, geodézie a kartografie je problém s dopravní dostupností, nezáměrem firem o spolupráci a vzdělávací potřeby žáků. Ve skupině Zemědělství a lesnictví jsou to organizační problémy na straně firem, horší dopravní dostupnost

firem a malá vybavenost škol pro výuku. U ostatních oborů nebyly zjištěny významné rozdíly od průměru nebo byl vzorek pro posouzení nedostatečný.

Nějakým legislativním problémům při odborném výcviku čelí 9 % dotazovaných (zejména ze skupiny oborů Strojírnoství a strojírenská výroba a Zemědělství a lesnictví), při odborné praxi jen 6 % dotazovaných (zejména ze skupiny oborů Strojírnoství a strojírenská výroba a Stavebnictví, geodézie a kartografie). Nejčastěji se jedná se o lékařské prohlídky žáků, BOZP, absenci daňového zvýhodnění pro firmy a vůbec legislativní úprava pravidel pro umožnění odměňování žáků. Další spontánně zmiňované překážky spolupráce se týkaly jen nepatrného procenta oborů a zahrnovaly např. laxní přístup samotných žáků k odbornému výcviku, nezájem firem, problémy s umístováním zdravotně postižených žáků a nedostatek zakázek v soukromém sektoru.

Jaké jsou podle Vás překážky, které znemožňují spolupráci Vaší školy a firem při odborné praxi?

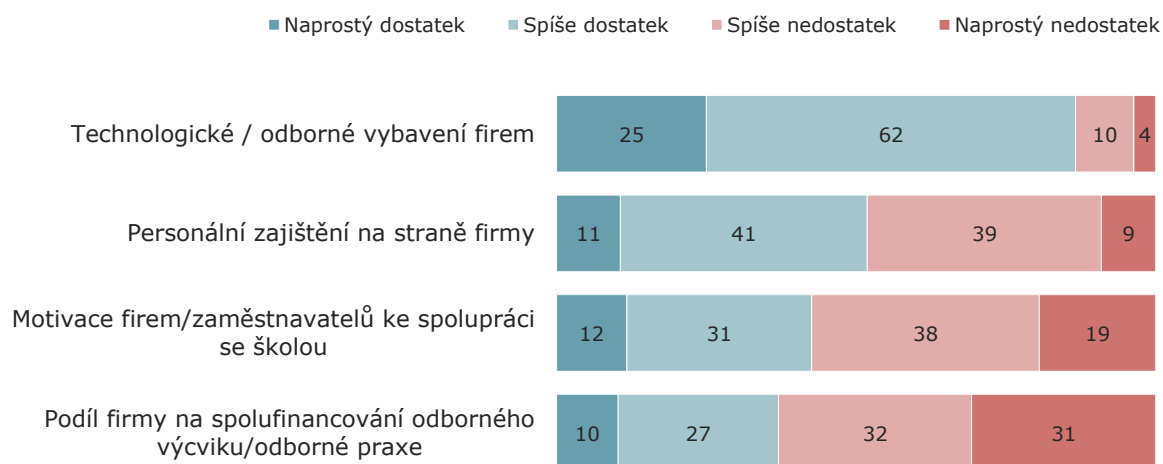

ZÁKLAD: Všechny obory, n=789 [údaje v grafu v %]

3.2. Mají školy dobré podmínky a dostatek prostředků pro odbornou výuku?

Ideální podmínky pro zajištění a rozvíjení spolupráce SOŠ a smluvních partnerů v rámci jednotlivých oborů by měly spočívat zejména v dostatečném technologickém a odborném vybavení firem. Dostačující personální zajištění na straně firmy je důležité u poloviny oborů. U méně než polovině oborů by pak v ideálním případě školy uvítaly větší motivaci zaměstnavatelů, případně podíl firmy na spolufinancování odborného výcviku.

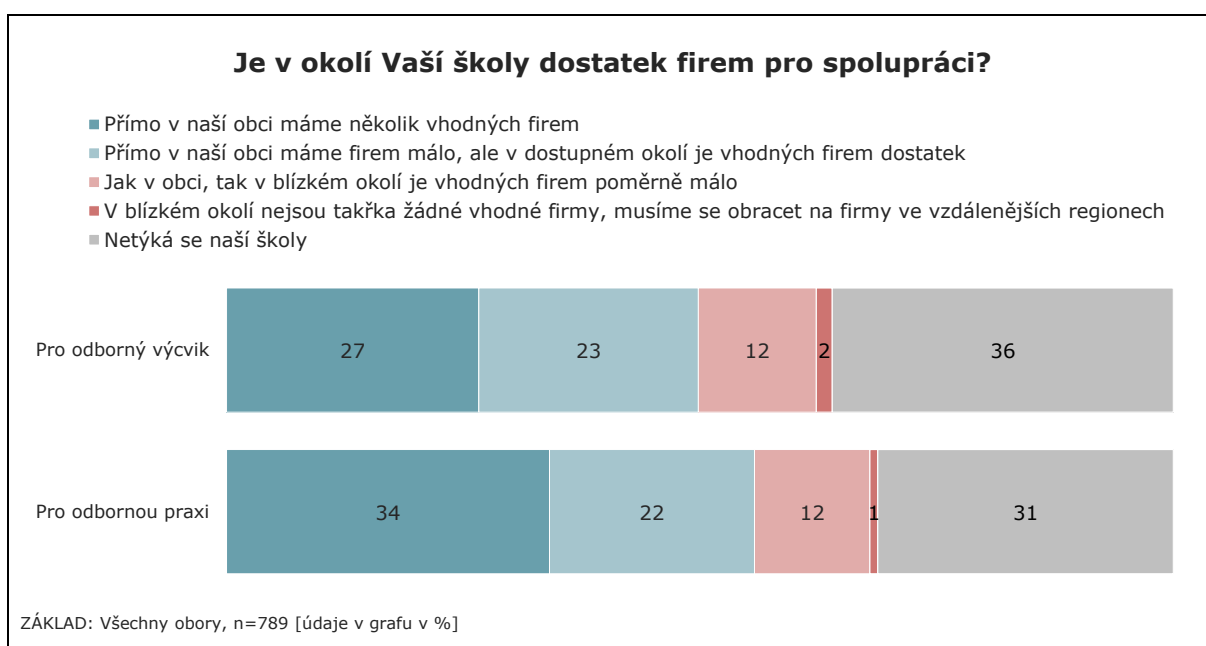
Ohodnoťte, co potřebujete k tomu, aby se spolupráce Vaší školy s firmami mohla rozvíjet?

ZÁKLAD: Všechny obory, n=789 [údaje v grafu v %]

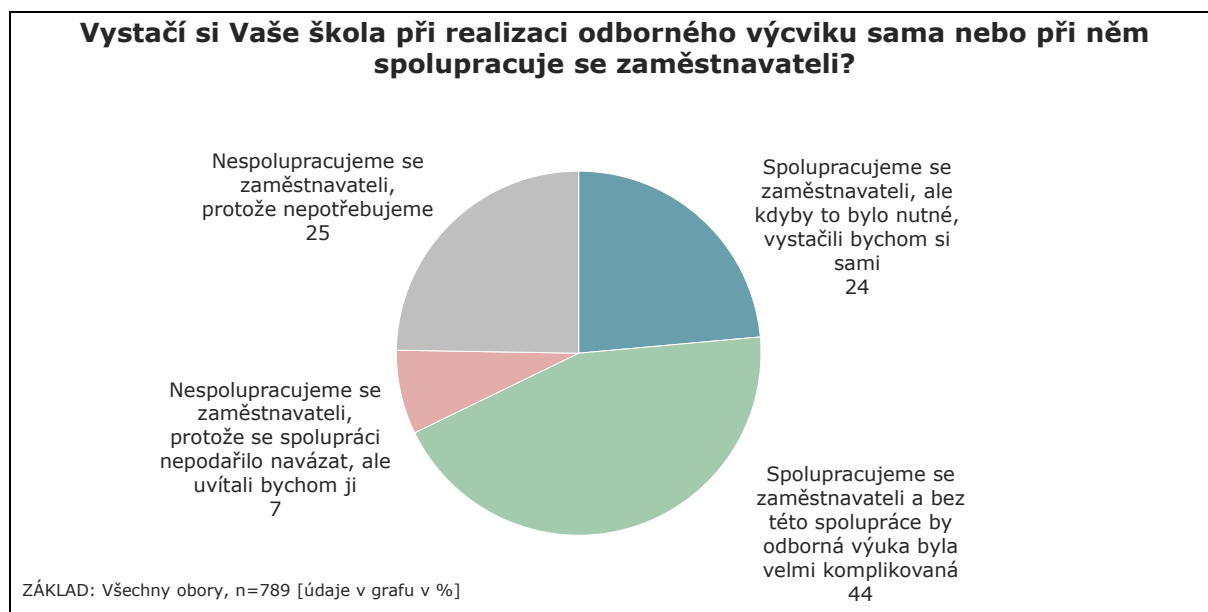
Ve skupině oborů Strojírenství a strojírenská výroba jsou školy nadprůměrně spokojeny s motivací firem, naopak podprůměrně s jejich podílem na financování výcviku. U skupiny Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika je nadprůměrné technické vybavení firem a horší spolufinancování výcviku. U skupiny Zdravotnictví jsou všechna kritéria spíše chválena s výjimkou spolufinancování výcviku. Výrazně pochvalné jsou ve všech aspektech názory skupin oborů Gastronomie, hotelnictví a turismus a Pedagogika, učitelství a sociální péče. Nedostatečný zájem, nedostatek firem a jejich odborného vybavení vnímají školy u skupin Obecná příprava a Umění a užité umění.

Pro většinu oborů, kterých se odborné praxe a výcvik týkají, je k dispozici v blízkém nebo vzdálenějším okolí dostatek vhodných firem ke spolupráci. Lépe je situace hodnocena v případě oborů s odbornou praxí než oborů s odborným výcvikem.

Nedostatkem firem v dostupném okolí trpí častěji obory Potravinářství a potravinářská chemie a Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů, ostatní obory se výrazně od průměru neliší.

Školy, které spoluprací se smluvním partnerem při výcviku potřebují, si většinou dokážou vhodné firmy ke spolupráci nalézt. Jen u 7 % oborů školy postrádají účast zaměstnavatele na odborném výcviku. Bez pomoci firem by školy byly schopné zajistit výcvik u čtvrtiny oborů.

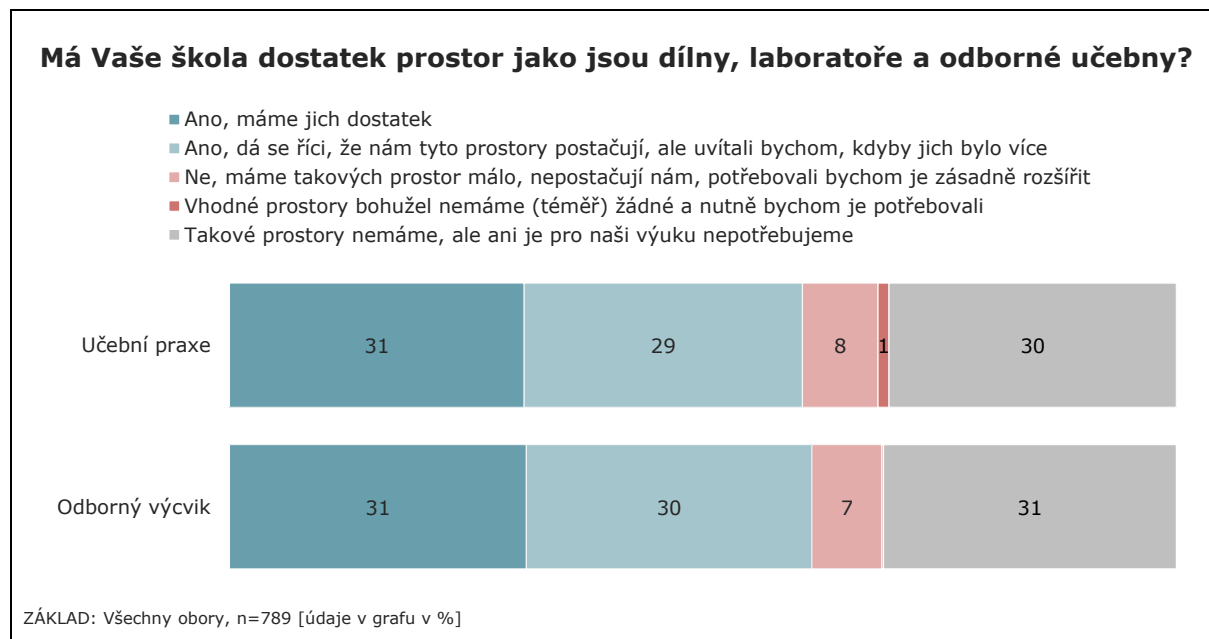

S nějakou firmou spolupracují školy v rámci odborné výuky u 68 % skupin oborů. U zbylých 32 % skupin oborů školy nespolupracují s žádnou firmou. Počet firem, se kterými školy spolupracují, činí v průměru 17 firem v rámci jedné skupiny oborů, nicméně jsou zde výrazné rozdíly mezi jednotlivými skupinami oborů. S největším počtem firem spolupracují školy v rámci skupiny oborů Stavebnictví, geodézie a kartografie (průměrně 53 firem), Pedagogika, učitelství a sociální péče (průměrně 35 firem), Ekonomika a administrativa (průměrně 32 firem), Strojírenství a strojírenská výroba (průměrně 23 firem) a Informatické obory (průměrně 21 firem).

U skupin Strojírenství a strojírenská výroba, Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, Stavebnictví, geodézie a kartografie a Zemědělství a lesnictví školy častěji uvedly, že by situaci zvládly i samy bez pomoci firem. Naopak problémy by bez firem měly Zdravotnictví, Gastronomie, hotelnictví a turismus, Obchod a Pedagogika, učitelství a sociální péče.

3.3. Vybavenost vhodnými prostorami pro odbornou výuku

Vhodné prostory pro odbornou výuku mají školy v zásadě k dispozici, nepociťují jejich výrazný nedostatek. Problémům s prostorem čelí školy u necelé desetiny oborů.

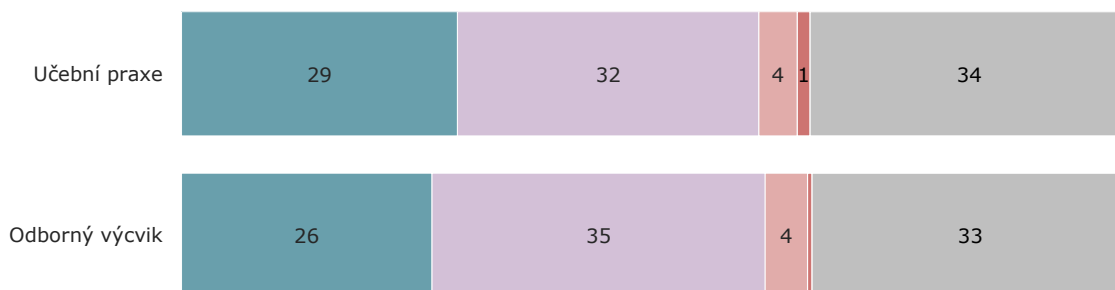
Pro více než polovinu oborů jsou prostory pro účely praktické výuky vyhovující. I když u třetiny oborů mají školy potíže při údržbě těchto prostor. Jen pro malé procento oborů jsou prostory nevyhovující.

Problémy s nedostatkem takových prostor se vyskytují častěji u skupiny oborů Strojírnoství a strojírenská výroba, Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a Stavebnictví, geodézie a kartografie. Naopak spokojenost se současným stavem se týkala oborů Zdravotnictví, Osobní a provozní služby a Umění a užité umění.

Jsou tyto prostory pro účely praktické výuky vyhovující?

- Ano, jsou zcela vyhovující
- Spíše ano, ale jejich zajištění a údržba je pro nás hodně náročná
- Spíše nevyhovující
- Zcela nevyhovující a škola nemá možnost je zajistit
- Netýká se naší školy

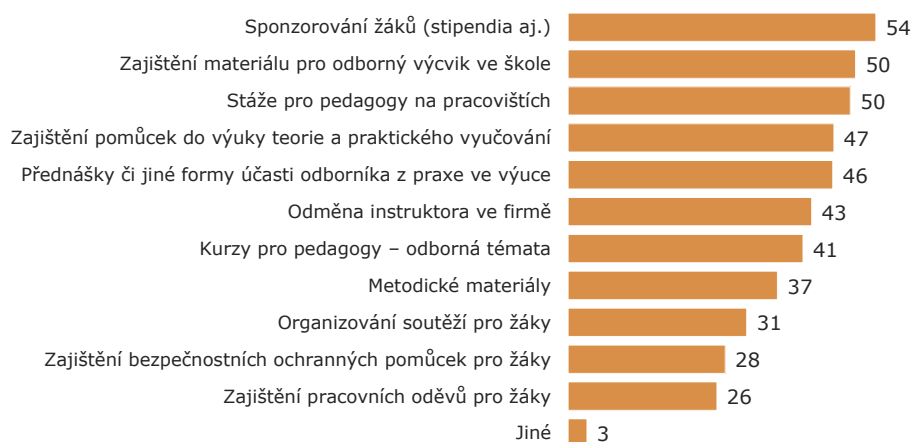

ZÁKLAD: Všechny obory, n=789 [údaje v grafu v %]

3.4. Potřeby škol versus formy podpory ze strany firem

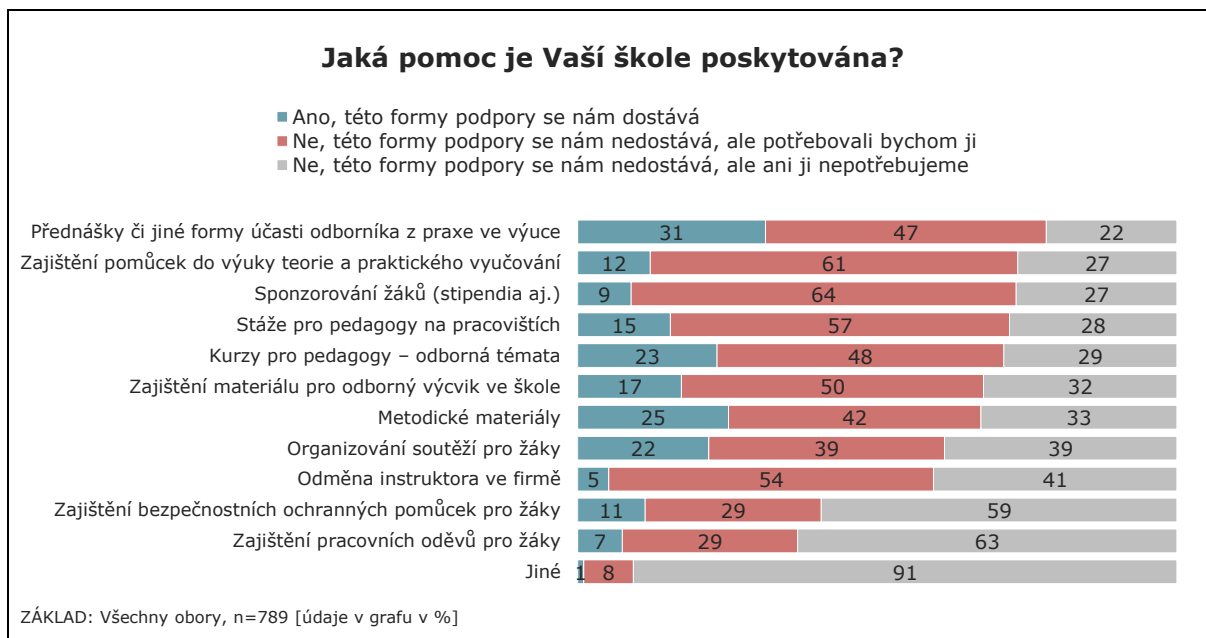
Prioritní potřebou pro školy je finanční podpora žáků. Další upřednostňované potřeby, jejichž zajištění firmami by školy uvítaly zhruba pro polovinu oborů, jsou: poskytování materiálů pro odborný výcvik ve škole či pomůcek do výuky, umožňování stáží pro pedagogy na pracovišti firmy a zajišťování účasti odborníků z praxe ve výuce. Ostatní potřeby by z hlediska škol byly potřeba u méně než poloviny oborů. Kromě nabízených možností byly zmiňovány ještě besedy, exkurze, úhrada za lékařské prohlídky žáků, renovace vybavení školy aj.

Co Vaše škola potřebuje ze strany firem?

ZÁKLAD: Všechny obory, n=789 [údaje v grafu v %]

Školy nejvíce stojí o sponzoring žáků, který však od firem dostávají jen v malé míře (jen pro 9 % oborů). Obdobné je to i s materiálem pro odborný výcvik, pomůckami pro teoretickou i praktickou výuku a stážemi pro pedagogy ve firmách, které školy dostávají pro méně než pětinu oborů a přály by si její poskytování u více než poloviny oborů.

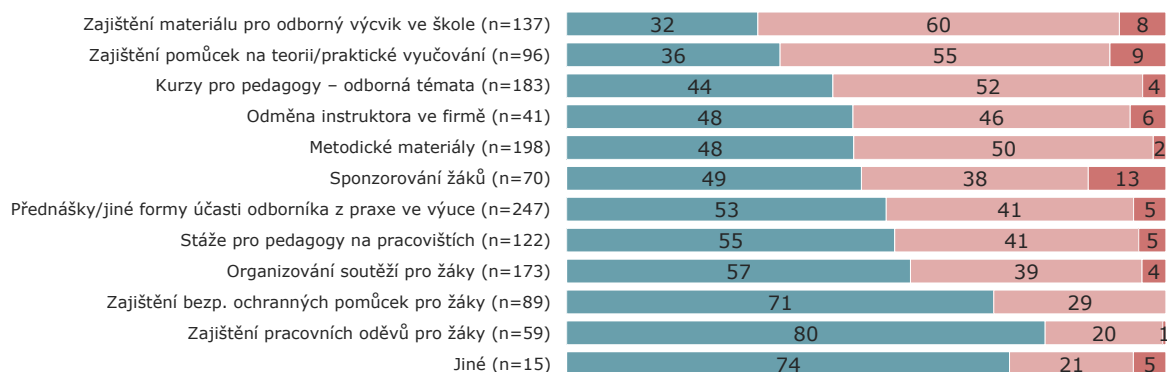

Pomoc, kterou školy nyní od firem dostávají, by bylo potřeba navýšit zejména u zajišťování pomůcek a materiálu pro teoretickou i praktickou výuku a výcvik, u poskytování odborných kurzů pro pedagogy, u odměn pro instruktory ve firmách a u poskytování metodických materiálů. Naopak zcela dostačující je poskytovaná pomoc v oblasti zajištění pracovních oděvů a ochranných pomůcek pro žáky.

U skupiny Strojírenství a strojírenská výroba školy častěji potřebují materiál a pomůcky pro praktickou výuku, u skupiny Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika stáže a materiál, u skupiny Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů materiál, pomůcky a sponzoring žáků, u Stavebnictví, geodézie a kartografie zejména materiál, u Zdravotnictví ochranné pomůcky.

Je tato pomoc dostatečná?

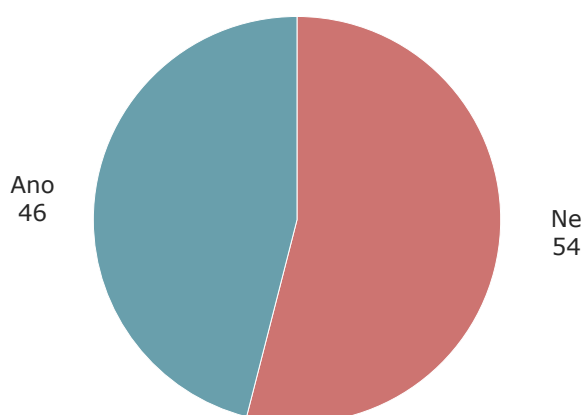
■ Ano, zcela postačující   ■ Uvítali bychom trochu více pomoci   ■ Uvítali bychom výrazně více pomoci

ZÁKLAD: Jen pro obory, které pomoc dostávají [údaje v grafu v %]

Žáci z téměř poloviny skupin oborů se účastní nejrůznějších odborných soutěží. Nejvíce aktivní v rámci této spolupráce jsou skupiny oborů Strojírenství a strojírenská výroba, Stavebnictví, geodézie a kartografie, Gastronomie, hotelnictví a turismus a Ekonomika a administrativa. Jednalo se např. o Gastro Junior, Automechanik Junior, Učeň instalatér, Aranžér junior, Olympiáda z psychologie, Hlídky mladých zdravotníků, Má dáti-dal, Mistrovství ČR Dřevorubec, Mladý obal, Studentský design, Pekař roku, O bramborovou pochoutku Vysočiny, Valašský datel, Programování CNC strojů, Soutěž o zlatou jehlu, Soutěž mladých grafiků, Zlatý pohár Linde a Soutěž o zlatý pilník.

Účastní se Vaše škola a žáci odborných soutěží organizovaných firmami nebo profesními organizacemi?

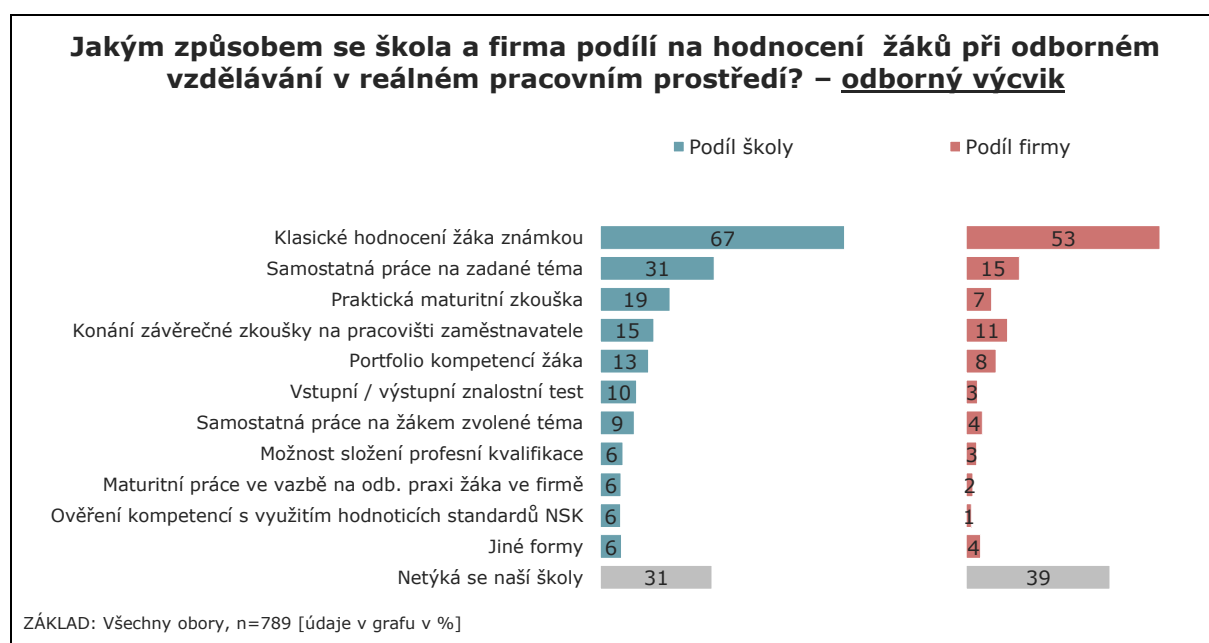
ZÁKLAD: Všechny obory, n=789 [údaje v grafu v %]

Zástupci škol zároveň uvedli v otevřené odpovědi řadu firem a profesních organizací, které tyto soutěže organizují. Jsou uvedeny v následující tabulce.

Firmy a profesní organizace, jejichž soutěží se školy účastní
AKAKOS
Asociace hotelů a restaurací
Asociace kadeřnických a kosmetických škol ČR
Asociace kadeřníků a kosmetiček
Asociace kuchařů a cukrářů
Asociace pekařů a cukrářů
Asociace středních pedagog. škol
Asociace škol s výtvarným zaměřením
Bohemia Sekt
Cech aranžérů
Cech instalatérů a topenářů
Cech instalatérů ČR
Cech kominíků, Cech podlahářů
Cech KOVO
Cech krejčích
Cech malířů a lakýrníků
Cech podlahářů
Cech tesařů, klempířů a pokrývačů
Coop
CTI
Česká asociace sester
Česká pošta
Český červený kříž
Český svaz stavebních inženýrů
Česmad
ČEZ a.s.
ČKAIT
ČSSI
ČSZE
Delta pekárny
Elektrotechnický svaz český
Hasičská záchranný sbor CR
Hospodářská komora
Kaufland
Kovo cech
Moravskoslezský automobilový klastr o.s.
Pepsi Cola
Regionální stavební sdružení Karlovy Vary
SAČR-Sdružení autodopravců a opravářů ČR
Sbor dobrovolných hasičů
SD Jednota
Sdružení aranžérů ČR
Svaz chemického průmyslu ČR
Svaz prodejců a opravářů vozidel ČR
Svaz strojírenské technologie
Svaz výrobců vlnitých lepenek
Tonak a. s.
Unie kosmetiček
Ústav urgentní medicíny a forezních oborů LF Ostravské univerzity
Velux
VŠ ekonomického směru
Wella a. s.
Wienerberger
XELLA
Zemědělský svaz
Zoologická zahrada ústí nad Labem

3.5. Spolupráce škol a firem při ověřování výsledků žáků a její formy

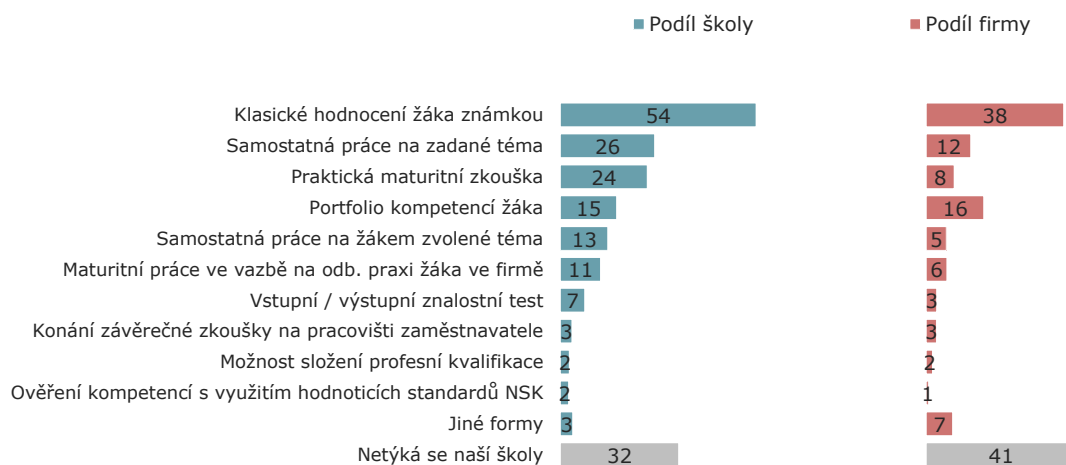
V hodnocení výsledků odborného výcviku převládá klasické hodnocení žáka známkou a to jak pedagogy školy, tak zaměstnanci firmy. U třetiny skupin oborů učitelé hodnotí samostatné práce a u pětiny skupin oborů probíhá praktická maturitní zkouška (týká se pouze oborů kategorie L). Firmy se na hodnocení podílejí méně – u 15 % oborů hodnotí samostatnou práci na zadané téma a u desetiny se závěrečná zkouška koná přímo u nich. Z jiných uváděných způsobů hodnocení školy například využívají ročníkové postupové zkoušky a měsíční pohovory s žáky. Firmy zase využívají finanční odměnu, slovní hodnocení žáků a výstupní hodnocení.

Pozn.: Varianta Praktická maturitní zkouška zahrnuje obory kategorie L.

V hodnocení odborné praxe také převažuje klasické známkování učitelů a v menší míře i ze strany firem. Firmy se v případě oborů s odbornou praxí více než v odborném výcviku zaměřují na vytváření portfolio žáků. Školy při vyhodnocení odborné praxe více využívají samostatnou práci na žákem zvolené téma. Mezi jinými způsoby vyhodnocení odborné praxe školy dále používají absolventské práce (VOŠ), vedení deníku za dobu praxe či slovní hodnocení žáků. Firmy vedle ostatních forem hodnocení také využívají evaluační dotazníky či písemné/slovní hodnocení žáka po vykonání praxe.

Jakým způsobem se škola a firma podílí na hodnocení žáků při odborném vzdělávání v reálném pracovním prostředí? – odborná praxe

ZÁKLAD: Všechny obory, n=789 [údaje v grafu v %]

Pozn.: Varianta Konání závěrečné zkoušky na pracovišti zaměstnavatele zahrnuje obory kategorie L.

4. Průběh odborného výcviku

Na tuto část odpovídaly jen školy, které v daném oboru organizují odborný výcvik ve spolupráci s nějakou firmou, což se týkalo celkem 57 % vyučovaných oborů.

Školy spolupracují v průměru se 7 malými, 5 středními a 3 velkými firmami. Nejčastěji uváděnými typy firem, v rámci nichž je realizován odborný výcvik, jsou autoservis, cukrárna, cukrářská výroba, elektro servis, hotel, instalatérská firma, kadeřnický salon, kosmetický salon, maloobchod, mateřská škola, montážní firma, obchodní dům, nemocnice, pekárna, restaurace, stavební firma, strojírenská výrobní firma, truhlářství, stavební firma, zahradnictví, zemědělské družstvo, cestovní kancelář, školní jídelna. Výcviku se účastní téměř všichni žáci daného oboru – průměrný počet žáků ve výcviku se pohybuje od 19 do 28 žáků z celkového počtu 23 až 30 žáků. Výcvik trvá v průměru 63-68 dní v 1. - 3. ročníku. Výcvik je obvykle organizován do vícedenních nebo týdenních bloků. Ve 4. ročníku (pouze pro obory kategorie L) se intenzita výcviků výrazně snižuje a klesá podíl hodin odborného výcviku téměř na polovinu (36 dní), jelikož se žáci připravují na maturitní zkoušku.

Jakým způsobem je tento výcvik v rámci školního roku organizován?

■ Jednodenní blok ■ Vícedenní bloky ■ Týdenní blok ■ Víceletenní bloky ■ Naší školy se netýká

ZÁKLAD: Jen obory s odborným výcvikem, n=371 [údaje v grafu v %]

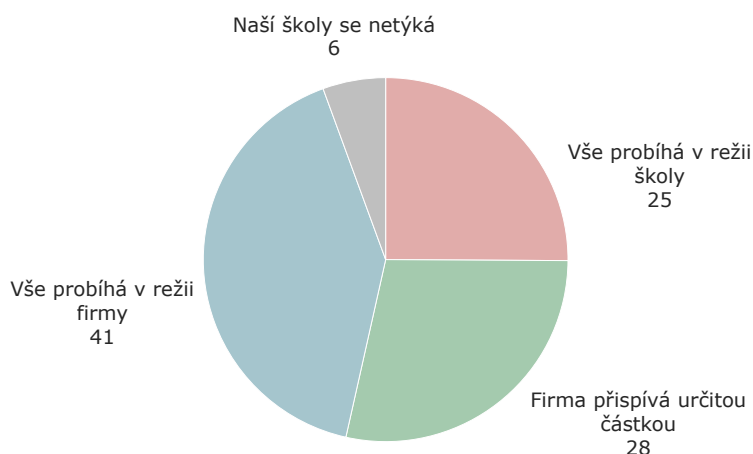
Odborný výcvik, celý nebo alespoň jeho část, většinou hradí firma, ve které se výcvik koná. Ve čtvrtině případů nese náklady na odborný výcvik u smluvního partnera pouze škola.

Počty spolupracujících firem pro jednotlivé obory v rámci skupin oborů uvádí následující tabulka.

Tabulka 3

Průměrné počty spolupracujících firem	Výcvik			Praxe		
	Malé firmy	Střední firmy	Velké firmy	Malé firmy	Střední firmy	Velké firmy
16 Ekologie a ochrana životního prostředí	4	2	1	6	10	3
18 Informatické obory	4	2	4	9	6	3
21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárnictví	0	0	2			
23 Strojírenství a strojírenská výroba	7	4	2	8	6	4
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	5	2	0	8	4	2
28 Technická chemie a chemie silikátů	2	2	1	7	8	3
29 Potravinářství a potravinářská chemie	3	2	1	8	5	3
31 Textilní výroba a oděvnictví	7	7	2			
33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	5	2	0	8	8	2
34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	1	1	0	3	3	3
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	6	2	0	8	5	3
37 Doprava a spoje	2	1	2	3	4	3
39 Speciální a interdisciplinární obory	3	1	0	21	3	6
41 Zemědělství a lesnictví	3	3	2	4	5	2
53 Zdravotnictví	1	1	1	5	5	5
63 Ekonomika a administrativa	4	6	2	8	7	4
64 Podnikání v oborech, odvětví	3	3	1	6	4	2
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	7	4	2	5	6	4
66 Obchod	3	2	2	8	2	1
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost				9	8	7
69 Osobní a provozní služby	7	8	1	19	16	3
72 Publicistika, knihovnictví a informatika				7	3	1
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	4	6	3	5	5	5
78 Obecně odborná příprava	0	1	0	5	5	3
79 Obecná příprava				4	4	1
82 Umění a užité umění	4	1	0	5	3	2

Kdo financuje odborný výcvik v případě, že probíhá v prostředí firmy?

ZÁKLAD: Jen obory s odborným výcvikem, n=371 [údaje v grafu v %]

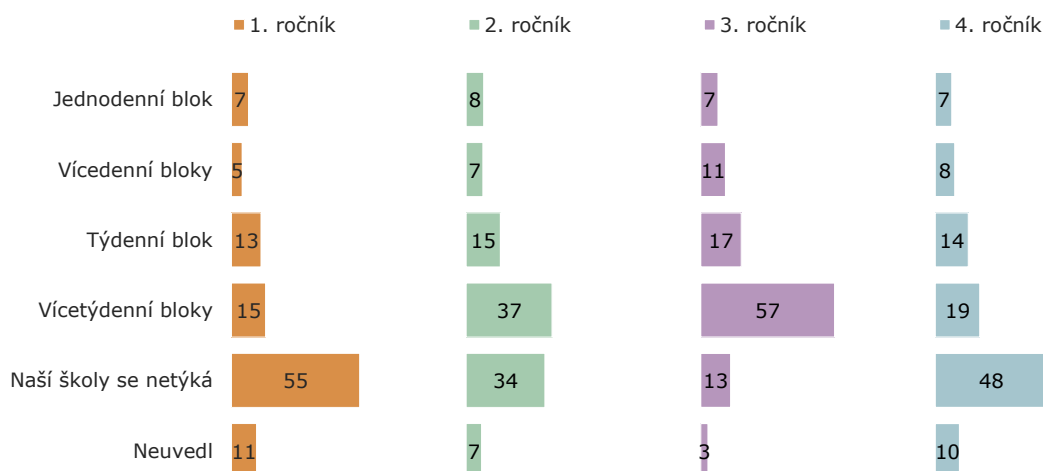
5. Průběh odborné praxe

Na tuto část odpovídaly jen školy, které v daném oboru zajišťují odbornou praxi ve spolupráci s nějakou firmou, což se týkalo celkem 59 % oborů ve zkoumaném vzorku.

Také v případě odborné praxe školy spolupracují v průměru se 7 malými, 5 středními a 3 velkými firmami. Na odbornou praxi nastupují téměř všichni žáci oboru – průměrný počet žáků na praxi se pohybuje podle ročníku od 28 od 34 žáků, zatímco počet žáků v ročníku činí v průměru 37-39 žáků. Délka odborné praxe se v jednotlivých ročnících příliš neliší a pohybuje se v průměru kolem 17-21 dnů ročně. S vyšším ročníkem stoupá podíl dlouhodobých bloků a zapojení žáků. V posledním ročníku se intenzita praxí výrazně snižuje), jelikož se žáci připravují na maturitní zkoušku.

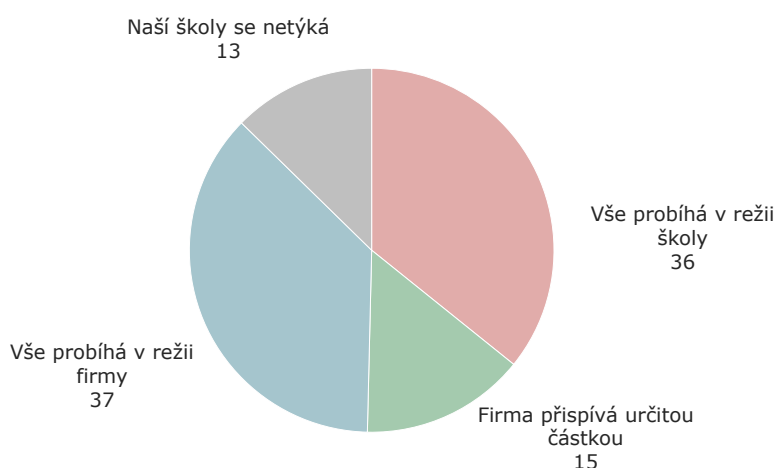
Jakým způsobem je tato praxe v rámci školního roku organizována?

ZÁKLAD: Jen obory s odbornou praxí, n=383 [údaje v grafu v %]

Praxi financují plně nebo částečně firmy v polovině oborů, více než u třetiny pak nese náklady praxe škola. Z tohoto hlediska by se mohlo zdát, že zajištění odborná praxe u smluvního partnera je pro školu finančně náročnější než v případě zajištění odborného výcviku, nicméně je třeba přihlídnout k délce praxe, která je u odborného výcviku celkově delší.

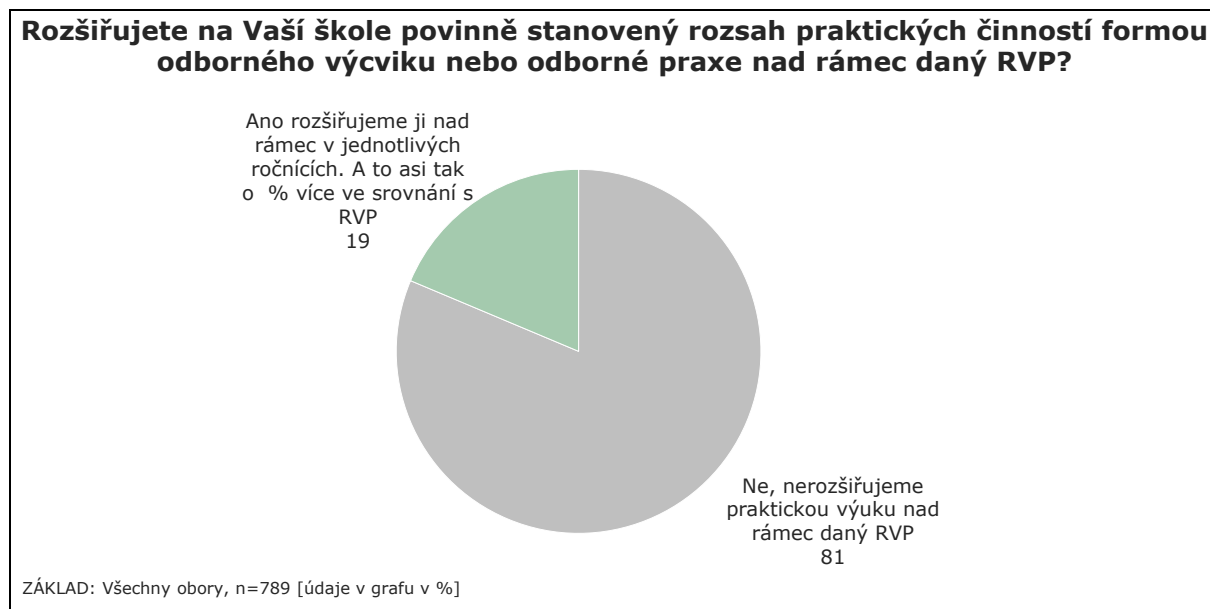
Kdo financuje odbornou praxi v případě, že probíhá v prostředí firmy?

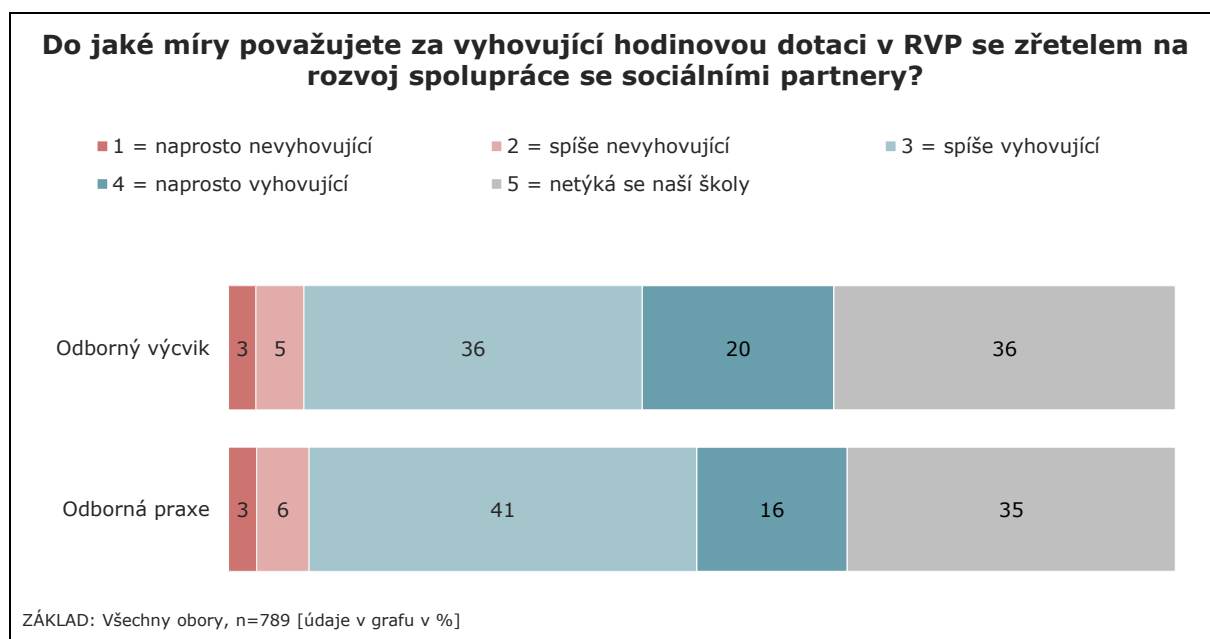
ZÁKLAD: Jen obory s odbornou praxí, n=383 [údaje v grafu v %]

6. Odborná výuka ve vztahu k RVP

U pětiny oborů školy rozšiřují objem praktických činností nad rámec RVP. V průměru navýšení objemu činí 22 % proti RVP.

Penzum pro odborný výcvik i praxi je u většiny oborů dostatečné. U necelé desetiny oborů by ředitelé zvýšili objem hodin o 26 % na odborný výcvik a o 55 % na odbornou praxi.

7. Závěry a shrnutí

Spolupráce s firmami je pro školy a potažmo i pro firmy přínosná. Ředitelé jsou z velké části schopni zajistit vhodnou firmu pro praktickou výuku, zejména na základě osobních vazeb s podniky. Jedná se ponejvíce o exkurze, praxi v podniku a také návštěvy odborníků z praxe ve škole.

Největším problémem, se kterým se školy potýkají, je nedostatek financí k úhradě nákladů na výcvik či praxi. Legislativní překážky vnímá jen malá část ředitelů.

Školy nyní dostávají nejčastěji odborné přednášky ve výuce, metodické materiály a kurzy pro pedagogy, ale nejvíce by uvítaly finanční pomoc. Vhodné prostory pro praktickou výuku školy spíše mají.

Výcvik probíhá obvykle v 1. - 3. ročníku v průměru 3 měsíce a účastní se ho celá třída. Náklady na něj hradí převážně firmy. Praxe probíhá obvykle v 1. - 3. ročníku v průměru 1 měsíc a účastní se ho celá třída. Náklady hradí hlavně firmy, ale školy se na jejich úhradě podílí více než u výcviku. Objem výuky dle RVP je spíše dostatečný. Žáci jsou hodnoceni školou i firmami nejčastěji klasickým známkováním.